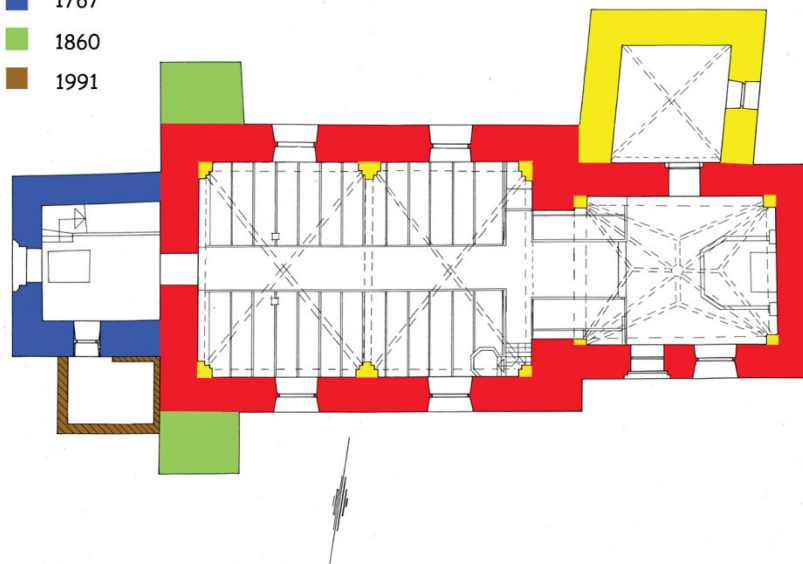

Tingstad

Besiktning av kalkmåleri 2015-11-05
Gunnar Nordanskog & Eva Ringborg

- 1100-tal
- 1400-tal
- 1767
- 1860
- 1991

Sammanfattning

Korvalvets målningar är utan anmärkning, ombesiktigas inom 10 år, senast 2025.

Triumfbågen har en djup spricka i översta delen, där putsen har fallit ned. Denna måste säkras. I samband med detta bör en översyn göras av strappotavlorna. **Bör åtgärdas inom 2 år, senast 2017.** Tidsåtgången för åtgärderna beräknas vara tämligen begränsad, och projektet bör kunna delfinansieras med omfördelad kyrkoantikvarisk ersättning.

Ett pianonotställ står lutat mot den vänstra strappotavlän. Detta bör ställas vid sidan av istället.

Korvalvet

Korvalvets målningar dateras genom en inskrift till 1463 och är signerade Målaren Olof, som också har signerat valvmålningarna i Örtomt kyrka. På korvalvets slutsten är ett Mariamonogram målat, och på fyra av valvribborna finns texten: ”Inchoat urbani fic, olav’ tempore tecta, **Ano dni:** Pingere perfecta, post festume sanct Damiani: **MCDLXIII**. Fritt översatt: Påbörjades vid Urbans tid (25 maj) och slutfördes efter den helige Damianis dag (27 september) 1463 av målaren Olof”. På valvribborna finns också fyra bokstäver i majuskler: SNOE (Lindqvist 2014).

Texten och monogrammet tycks inte ha varit överkalkade. De är istället ifyllda och botten tonen har överkalkats med en mörk gråbrun ton. Dekormålningarna har varit överkalkade i vitt och framtogs 1957 av konservator Bertil Bengtsson vid en restaurering ledd av Kurt von Schmalensee. Senaste konserveringen genomfördes 1991, då måleriet rengjordes och sprickor i putsen fästes med kalkkasein och kalkbruk (Nyström-Tagesson 1991). Kristusbilden på östra sköldbågen kan då också ha förstärkts med kalkkaseinlim (Eva Ringborg muntligen).

Stjärnvalvet i koret.

Korvalvets sköldbågar, måleri i öster, söder, väster och öster

Närbild av Kristusbilden på östra sköldbågen. Man kunde befara att färgen skulle flaga efter behandlingen med kalkkasein 1991, men så är inte fallet.

Samma bild som ovan,
foto Niklasson 1957.

Korfönstret och triumfbågen

Vid det igenmurade östra korfönstret och i triumfbågen finns dekormålningar som dateras till 1300-talet.

Runt korfönstret är tegelomfattningen markerad i måleriet och i fönstersmygen är två konsekrationsskors målade, dock skymda av altartavlan. Triumfbågen har samma tegelmålning som korfönstret och även där finns två konsekrationsskors. Måleriet blev eller var mycket skadat vid framtagningen 1957 och alla de små pikhuggen är ifyllda med kalkbruk. Högst upp i triumfbågen finns en djup spricka i putsen som behöver åtgärdas. Risken för ytterligare bortfall är stor.

Triumfbågmuren. T.v. södra delen, t.h. norra delen.

Triumfbågmuren, södra delen under framtagningen. Foto Niklasson ÖLM 1957.

Nederst på den södra sidan av triumfbågen finns en mycket fragmentarisk text med okänd lydelse. Texten är målad med en ovanlig ljusorange färg, vilket inte kommenteras i konserveringsrapporten från 1991, men det förefaller vara originalfärgen.

Texten på nedre delen av södra triumfbågmuren. Såvitt känt har inga försök gjorts att rekonstruera och tolka texten.

Ytterligare en generation målningar men med oklar datering finns på de två strappotavlorn som hänger på ömse sidor om kordörren dateras till 1300-talet. Måleriet satt ursprungligen över tegelmålningarna vid det östra korfönstret, men flyttades över till dessa dukar i efter konserveringen 1958. De är nu felplacerade i förhållande till varandra; den vänstra tavlans måleri satt ursprungligen på den högra sidan av korfönstret och vice versa. Tavlorna har smärre skador i form av flagningar.

Strappotavlornas målningar i originalposition vid korfönstret. T.v. Jesu dop, t.h. Maria som förbedjerska.. Foto Niklasson ÖLM 1957.

Strappotavlorna vid kordörren. T.v. Maria som förbedjerska vid Yttersta domen, t.h. Jesu dop. Ett pianonotställ står lutat mot den vänstra tavlan, vilket är mycket olämpligt.

Detalj av den högra strappotavlan, exempel på flagningskada.

Inventeringsdatum 2015-11-05

Rapport sammanställd av Gunnar Nordanskog 2015-11-09

Granskad av Eva Ringborg

Källor

Nyström-Tagesson., Eva 1991: *Konserveringsrapport över medeltida kalkmålningar i Tingstad kyrka*. Östergötlands länsmuseum rapport, dnr 290/91.

Peterson, Sten 2003: Kalkmåleriinventering, Linköpings stift.

Lindqvist, Gunnar 2014: *Tingstad kyrka*. Linköpings stifts kyrkoberivningskommitté.

Östergötlands museum, topografiska arkivet